

Thư gửi các tín hữu CỔ LINH (I)

1

Phao-lô, được Thượng Đế bổ nhiệm làm sứ đồ của Chúa Cứu Thế Giê-xu, và Sốt-then, là anh em trong Chúa.

²Kính gửi hội thánh của Thượng Đế tại thành phố Cổ Linh, là những người được chọn làm dân Chúa và được thánh hóa nhờ liên hiệp với Chúa Cứu Thế Giê-xu, cùng tất cả những người ở khắp nơi đang cầu khẩn Danh Chúa Cứu Thế Giê-xu, là Chúa của họ và của chúng ta.

³Câu xin Thượng Đế, là Cha chúng ta, và Chúa Cứu Thế Giê-xu ban cho anh em ân phúc và bình an.

⁴Tôi luôn cảm tạ Thượng Đế vì những ân lành anh em được hưởng từ khi thuộc về Chúa Cứu Thế Giê-xu. ⁵Chúa đã ban ân tứ dồi dào cho anh em, từ lời nói đến sự hiểu biết chân lý, ⁶đến nỗi kinh nghiệm bản thân của anh em đã xác nhận những lời tôi giảng về Chúa Cứu Thế là chân thật. ⁷Anh em được hưởng đầy đủ ân tứ của Chúa, để làm theo ý Ngài trong khi chờ đợi Chúa Cứu Thế Giê-xu trở lại. ⁸Chúa sẽ giữ vững anh em đến cuối cùng, làm cho anh em thành người trọn vẹn, không bị khiển trách trong ngày Ngài trở lại. ⁹Chắc chắn Thượng Đế sẽ thực hiện điều đó, vì Ngài là Đấng thành tín. Ngài đã mời gọi anh em đến kết bạn với Con Ngài là Đấng Cứu Thế, Chúa của chúng ta.

Tinh Thần Chia Rẽ

¹⁰Thưa anh em, nhân Danh Chúa Cứu Thế Giê-xu, tôi khuyên anh em hãy đồng tâm nhất trí.^a Đừng chia rẽ, nhưng phải hợp nhất, cùng một tâm trí, một ý hướng. ^{11,12}Tôi vừa nghe người

nhà Cơ-lu cho biết anh em tranh chấp nhau, mỗi người một ý. Người này nói: “Tôi theo Phao-lô;” người kia nói: “Tôi theo A-bô-lô;” người khác nói: “Tôi theo o Phê-rô.”^b Có người lại bảo: “Tôi theo Chúa Cứu Thế!”

¹³Chúa Cứu Thế đã bị chia ra từng mảnh sao? Phao-lô đã chịu đóng đinh trên cây thập tự vì anh em sao? Hay anh em nhân danh Phao-lô chịu báp-tem sao? ¹⁴Tôi tạ ơn Chúa vì, trừ Cơ-ri-bu và Gai-út, tôi không làm báp-tem cho ai trong anh em. ¹⁵Như thế, không ai có thể nói anh em nhân danh tôi mà chịu báp-tem. ¹⁶Tôi cũng đã làm báp-tem cho gia đình Sê-pha-na; ngoài ra tôi không làm báp-tem cho ai nữa. ¹⁷Vì Chúa Cứu Thế đã sai tôi đi truyền giảng Phúc Âm, chứ không phải đi làm báp-tem. Khi giảng Phúc Âm, tôi không dùng tài diễn thuyết triết học; nếu ý lại tri thức tài năng là chưa biết hiệu năng của Đấng hy sinh trên cây thập tự.

Phân Biệt Chân Giả

¹⁸Đối với người vô tín,^c Đạo thập tự giá chỉ là khờ dại; nhưng đối với chúng ta là người được cứu rỗi, đó là quyền năng Thượng Đế. ¹⁹Thánh Kinh đã viết: “Ta sẽ tiêu diệt óc khôn ngoan của người khôn ngoan, loại bỏ trí sáng suốt của người sáng suốt.”

²⁰Nhà triết học^d ở đâu? Nhà văn hào ở đâu? Nhà hùng biện, thuyết khách lừng danh một thời ở đâu? Thượng Đế đã c

^a Ctd cũng nói như nhau

^b Nt Sê-pha

^c Nt người bị hư vọng

^d Nt người khôn ngoan

I CỔ LINH 1:21

hằng khiến sự khôn ngoan của thế gian trở thành khờ dại sao? ²¹Vì thế gian chỉ cậy khôn ngoan riêng của mình, không nhờ khôn ngoan của Thượng Đế để nhận biết Ngài, nên Thượng Đế vui lòng dùng lối truyền giảng có vẻ khờ dại của chúng ta để cứu rỗi những người tin nhận.

²²Trong khi người Do Thái đòi hỏi phép lạ và người Hy Lạp tìm triết lý,^a ²³chúng ta luôn luôn truyền giảng Chúa Cứu Thế chịu đóng đinh trên cây thập tự. Điều này người Do Thái cho là sỉ nhục; trong khi các dân tộc khác coi như khờ dại. ²⁴Nhưng đối với người Do Thái hay Hy Lạp nào tiếp nhận Phúc Âm,^b Chúa Cứu Thế là hiện thân của quyền năng và khôn ngoan của Thượng Đế. ²⁵Vì những điều có vẻ khờ dại của Chúa còn khôn ngoan hơn loài người; và những điều có vẻ yếu đuối của Chúa còn mạnh mẽ hơn loài người.

²⁶Thưa anh em là người được Chúa kêu gọi, trong anh em không có nhiều người thông thái, chức trọng quyền cao hay danh gia vọng tộc; ²⁷nhưng Thượng Đế đã lựa chọn người bị coi như khờ dại, để làm cho người khôn ngoan hổ thẹn. Thượng Đế đã lựa chọn người yếu ớt, để làm cho người mạnh mẽ phải bó tay.^c

²⁸Thượng Đế đã chọn những người bị thế gian khinh bỉ, coi là hèn hạ, không đáng kể, để san bằng mọi giá trị trong thế gian. ²⁹Vậy, không một người nào còn dám khoe khoang điều gì trước mặt Chúa.

³⁰Nhờ Thượng Đế, anh em được sống trong Chúa Cứu Thế Giê-xu, là hiện thân sự khôn ngoan của Thượng Đế, là Nguồn gốc chính, thánh thiện và sự cứu

chức của chúng ta, ³¹như lời Thánh Kinh đã viết: “Ai khoe khoang, hãy khoe khoang những việc Chúa làm cho mình.”

2

Sứ Điệp về Chúa Cứu Thế

Thưa anh em, khi đến thăm anh em, tôi không dùng lời lẽ hoa mỹ hay triết lý cao xa để truyền giảng Lời Chứng của Thượng Đế. ²Vì tôi đã quyết định không nói^d gì với anh em ngoài Chúa Cứu Thế Giê-xu, là Đấng chịu đóng đinh trên cây thập tự. ³Tôi có vẻ yếu đuối, sợ sệt và run rẩy khi đến thăm anh em. ⁴Lời giảng dạy của tôi chẳng do tài biện luận khôn khéo, nhưng thể hiện Thánh Linh và quyền năng. ⁵Như thế, đức tin của anh em không dựa vào khôn ngoan loài người, nhưng xây dựng trên quyền năng Thượng Đế.

Khôn Ngoan Thật

⁶Tuy nhiên, giữa những tín hữu trưởng thành,^e chúng tôi cũng giảng triết lý, nhưng không phải triết lý đời này, hay chủ nghĩa của các nhà lãnh đạo thế giới, là những gì sẽ chìm vào quên lãng. ⁷Chúng tôi giảng triết lý của Thượng Đế, là Huyền Nhiệm trước kia không ai biết, nhưng từ nghìn xưa đã được Thượng Đế dành sẵn để đem lại cho chúng ta vinh quang muôn đời. ⁸Không một nhà lãnh đạo nào của thế giới biết được huyền nhiệm này. Vì nếu biết rõ, họ đã chẳng đóng đinh Chúa Vinh Quang trên cây thập tự.

^a Ni tìm sự khôn ngoan

^b Ni được Chúa kêu gọi

^c Ni hổ thẹn

^d Ni không biết

^e Ni những người trọn vẹn

⁹Theo Thánh Kinh, huyền nhiệm đó là “những điều chưa mắt nào thấy, chưa tai nào nghe và trí loài người chưa hề nghĩ tới, nhưng Thượng Đế đã dành sẵn cho người yêu mến Ngài.” ¹⁰Thượng Đế đã nhờ Thánh Linh tiết lộ cho chúng ta. Thánh Linh dò xét mọi sự, kể cả điều sâu nhiệm của Thượng Đế. ¹¹Vì chẳng ai có thể biết những tư tưởng sâu kín trong lòng người, trừ chính tâm linh của người đó. Cũng thế, ngoài Thánh Linh Thượng Đế, không ai biết được những ý tưởng màu nhiệm của Thượng Đế. ¹²Thượng Đế ban Thánh Linh Ngài cho chúng ta – không phải thần linh trần gian –

nên chúng ta biết được những ân tứ từ Thượng Đế. ¹³Khi truyền giảng, chúng tôi không dùng từ ngữ triết học, nhưng dùng từ ngữ của Thánh Linh, giải thích những điều thuộc linh bằng ngôn ngữ thuộc linh. ¹⁴Người không có Thánh Linh không nhận lãnh những ân tứ từ Thượng Đế, chỉ coi như chuyện khờ dại, vì phải chờ Thánh Linh mới hiểu giá trị những ân tứ đó. ¹⁵Người có Thánh Linh hiểu giá trị mọi điều; nhưng người khác không hiểu họ. ¹⁶Ai biết được tư tưởng^a Chúa? Ai dám khuyên bảo Ngài? Nhưng nhờ Thánh Linh, chúng ta có tư tưởng^a của Chúa Cứu Thế.

3

Đầy Tớ của Chúa

Thưa anh em, trước kia tôi không thể nói chuyện với anh em như với người thuộc linh, nhưng như người xác thịt, như con đò trong Chúa Cứu Thế. ²Tôi phải dùng sữa nuôi anh em, thay vì thức ăn đặc, vì anh em chưa tiêu hóa nổi, đến bây

giờ cũng chưa ăn được. ³Anh em vẫn sống theo xác thịt. Anh em còn ganh ghét, xung đột nhau; không phải anh em đi ang sống theo xác thịt như người đời sao? ⁴Người này nói: “Tôi theo Phao-lô;” người kia nói: “Tôi theo A-bô-lô;” như thế không phải là xác thịt sao? ⁵Phao-lô là ai? A-bô-lô là ai? Chúng tôi chỉ là đầy tớ Chúa, những người đã giúp anh em tin nhận Ngài, theo khả năng Chúa cho mỗi người.^b

⁶Tôi đã trồng, A-bô-lô đã tưới; nhưng Thượng Đế làm cho lớn lên. ⁷Người trồng, kẻ tưới đều không quan trọng, vì chính Thượng Đế làm cho cây lớn lên. ⁸Người ươm trồng, kẻ tưới đều như nhau, mỗi người được thưởng tùy theo công khó mình. ⁹Chúng tôi là bạn đồng sự phục vụ Thượng Đế; còn anh em là ruộng, là nhà của Ngài. ¹⁰Nhờ ân phúc Chúa, tôi đã đặt nền móng như một nhà kiến trúc giỏi, và người khác xây cất lên trên; nhưng mỗi người phải thận trọng về cách xây cất của mình. ¹¹Vì ngoài nền móng thật đã đặt xong là Chúa Cứu Thế Giê-xu, chẳng ai có thể đặt nền móng khác. ¹²Trên nền móng ấy, người ta có thể cất nhà bằng vàng, bạc, ngọc hay bằng gỗ, rơm, tranh. ¹³Công trình của mỗi người sẽ được bày tỏ trong ngày cuối cùng. Chúa sẽ dùng lửa để thử luyện mọi vật. Vật liệu nào rồi cũng sẽ bị thử luyện trong ngọn lửa. ¹⁴Công trình nào tồn tại, thì người ươm trồng sẽ được thưởng. ¹⁵Trái lại công trình nào bị thiêu hủy, thì người xây cất sẽ mất hết, nhưng chính người ấy sẽ được cứu như vượt qua lửa mà thôi.

¹⁶Anh em không biết mình là đền thờ của Thượng Đế, và Thánh Linh Ngài sống trong anh em sao? ¹⁷Ai làm hư hỏng đền thánh của Thượng Đế sẽ bị Ngài phá hủy

^a *Nt tâm trí*

^b *Ctd tùy theo sự phân công của Chúa*

I CỔ LINH 3:16

ủy. Vì đền thờ của Chúa phải thánh khiết, và anh em là đền thờ Ngài.

¹⁸Đừng ai tự lừa dối! Ai trong anh em tưởng mình khôn ngoan theo đời này hãy nhìn nhận mình khờ dại để được khôn ngoan thật. ¹⁹Khôn ngoan của thế gian bị Chúa xem là khờ dại, như Thánh Kinh viết: “Chúa khiến người khôn ngoan an tự sa vào bẫy của họ,” ²⁰và: “Chúa bết ý tưởng người khôn ngoan chỉ là hư ảo.” ²¹Vậy đừng tự hào về tài năng con người. Tất cả đều thuộc về anh em – ²²cả Phao-lô, A-bô-lô, Phê-rô, thế gian, sự sống, sự chết, việc hiện tại, việc tương lai. Tất cả đều thuộc về anh em, ²³anh em thuộc về Chúa Cứu Thế, và Chúa Cứu Thế thuộc về Thượng Đế.

4

Sứ Đền của Chúa Cứu Thế

Anh em hãy coi chúng tôi như đầy tớ của Chúa Cứu Thế, như quản gia có nhiệm vụ trình bày huyền nhiệm của Thượng Đế. ²Đức tính thiết yếu của quản gia là trung thành. ³Riêng phần tôi, dù bị anh em hay người khác xét đoán, tôi cũng không bận tâm. Chính tôi cũng không xét đoán mình. ⁴Tôi biết tôi chẳng có gì đáng trách, nhưng không phải vì thế mà tôi được kể là công chính. Chúa là Đấng sẽ xét xử tôi. ⁵Vậy đừng xét đoán quá sớm; hãy đợi Chúa đến. Ngài sẽ đưa ra ánh sáng những điều giấu kín trong lòng tối, và phơi bày các ý định trong lòng người. Lúc ấy mỗi người sẽ được Chúa khen ngợi đúng mức.

⁶Thưa anh em, tôi xin lấy chính A-bô-lô và tôi làm thí dụ, để anh em hiểu rõ điều tôi đã nói: đừng thiên vị ai hết. Anh em đừng kiêu hãnh theo người này để chống lại người khác. ⁷Anh em kiêu hãnh về việc gì? Có điều gì không do C

húa ban cho anh em? Đã nhận lãnh từ Chúa, sao anh em còn khoe khoang như khoe hèn nhận lãnh? ⁸Anh em no đủ rồi! Anh em giàu có rồi! Anh em đã chiếm được ngai vàng,^a đâu cần nhờ đến chúng tôi nữa! Thật chúng tôi cũng mong anh em lên ngai để chúng tôi đồng cai trị với anh em.

⁹Tôi có cảm tưởng Thượng Đế đưa các sứ đồ chúng tôi ra sau rớt như những người tử tội, để trình diễn cho thiên sứ và loài người cùng xem. ¹⁰Chúng tôi dại dột vì Chúa Cứu Thế; nhưng anh em khôn ngoan trong Ngài. Chúng tôi yếu đuối; nhưng anh em mạnh mẽ. Chúng tôi chịu nhục nhã; nhưng anh em được vinh dự. ¹¹Đến giờ này, chúng tôi vẫn bị đoi khát, rách rưới, đánh đập, xua đuổi. ¹²Chúng tôi phải làm việc vất vả để tự nuôi thân. Bị nguyên rủa, chúng tôi chúc phước; bị bức hại, chúng tôi chịu đựng; ¹³bị vu cáo, chúng tôi từ tốn trả lời. Đến nay, người ta vẫn xem chúng tôi như rác rưởi của thế gian, cặn bã của xã hội.^b ¹⁴Tôi viết những điều này không phải để anh em xấu hổ, nhưng để khuyên răn anh em như con cái thân yêu. ¹⁵Dù có một vạn thầy giáo trong Chúa Cứu Thế, anh em chỉ có một người cha: tôi đã dùng Phức Âm sinh anh em trong Chúa Cứu Thế. ¹⁶Nên tôi khuyên nài anh em bắt chước tôi. ¹⁷Vì thế, tôi đã cử Ti-mô-thê đến thăm anh em. Ti-mô-

^a Nt cai trị

^b Nt mọi vật

thư, là con yêu dấu và trung tín của tôi t rong Chúa, sẽ nhắc nhở anh em nếp s ống của tôi trong Chúa Cứu Thế, đứng the o lời tôi giảng dạy trong các hội thánh k hắp nơi.

¹⁸Có mấy người lên mặt kiêu hãnh vì tưởng tôi không còn đến thăm anh em. ¹⁹Nhưng nếu Chúa cho phép, tôi sẽ đến ngay, để xem khả năng của những ngư ời kiêu ngạo đó, chứ không phải để ngh e những lời khoa trương của họ. ²⁰Vì N ước của Thượng Đế không cốt ở lời nói suông, nhưng ở năng lực. ²¹Anh em mu ốn gì đây? Muốn tôi cầm roi đến sửa p hạt anh em, hay muốn tôi đến thăm với lòng yêu thương, dịu dàng?

5

Khai Trừ Kẻ Vô Luân

Được tin trong vòng anh em có vụ d ăm loạn ghê tởm hơn cả các dân ngoại đạ o: có người dám lấy vợ kế của cha mình ! ²Thế mà anh em vẫn kiêu hãnh, không biết than khóc để loại kẻ phạm tội ra k hỏi đoàn thể. ³Mặc dù vắng mặt, nhưng tâm linh tôi vẫn ở với anh em, nên tôi đ ã quyết định xử phạt người phạm tội nh ư tôi đang có mặt. ⁴Khi anh em nhóm h ọp lại, nhân Danh Chúa Giê-xu và với t âm linh tôi, chúng ta hãy nhờ quyền năn g Chúa Giê-xu ⁵giao người ấy cho Sa-ta n để hủy diệt thân xác, nhưng linh hồn được cứu khi Chúa Cứu Thế Giê-xu trở lại. ⁶Thế mà anh em vẫn khoe khoang k hông biết xấu hổ! Anh em không biết m ột ít men làm cả đồng bột dậy lên sao? ⁷Hãy loại bỏ kẻ tội lỗi đó –

chẳng khác gì tẩy sạch men cũ – để anh em được tinh sạch như bánh khô ng men. Vì Chúa Cứu Thế, là Chiên Co n của Thượng Đế, đã bị giết thay chúng ta rồi. ⁸Vậy hãy ăn lễ Vượt Qua với bán

h không men –

là lòng thành thật, chân chính – và loại bỏ men cũ gian trá, độc ác.

⁹Trong thư trước, tôi khuyên anh em đừng kết bạn với người gian dâm. ¹⁰Tôi không có ý nói về người ngoại đạo gian dâm, tham lam, trộm cắp, hoặc thờ thầ n tượng, vì nếu thế, anh em phải ra khỏi thế gian. ¹¹Nhưng tôi muốn khuyên an h em đừng kết bạn với người tự xưng là tín hữu mà còn gian dâm, tham lam, thờ thần tượng, chửi rủa, nghiện rượu, hoặc trộm cắp. Cũng đừng ăn uống với nhữn g hạng người ấy. ¹²Vì chúng ta không c ó phận sự xét xử người thế gian; nhưng p hải nghiêm minh xét xử người phạm tội t rong hội thánh. ¹³Thượng Đế sẽ xét xử n gười thế gian; còn anh em phải khai trừ người gian ác ấy.

6

Đừng Kiện Cáo Nhau

Khi anh em tín hữu có việc tranh chấp với nhau, sao không để hội thánh phân x ử, lại đưa nhau ra tòa cho người chưa tin Chúa xét xử? ²Anh em không biết hội th ánh sẽ xét xử thế gian sao? Đã có quyền xét xử thế gian, lẽ nào anh em không thể xét xử những việc nhỏ nhặt? ³Anh em k hông biết chúng ta sẽ xét xử các thiên sứ sao? Hướng hồ việc đời này! ⁴Khi có việ c tranh chấp như thế, sao anh em lại nhờ người ngoài phán xử? ⁵Thật xấu hổ! Tron g anh em không có người nào đủ khôn ng oan phán xử giúp tín hữu sao? ⁶Anh em k iện cáo nhau, lại đem cho người không tìn Chúa phán xử! ⁷Kiện cáo nhau đã là sai rồi. Chịu phần quấy có hơn không? Chậ u lương gạt có hơn không? ⁸Thế mà anh em làm quấy và lương gạt ngay chính an h em mình! ⁹Anh em không biết kẻ gian ác chẳng được vào Nước của Thượng Đ

I CỔ LINH 6:10

ế sao? Đừng bị mắc lừa: người gian dâm, thờ thần tượng, ngoại tình, tình dục đồng giới, ¹⁰trộm cắp, tham lam, nghiện rượu, chửi rủa, bóc lột không bao giờ được vào Nước Chúa.

¹¹Trước kia, trong anh em có người sống như thế; nhưng anh em đã được rửa sạch tội lỗi, được thánh hóa và kể là công chính nhờ Danh Chúa Cứu Thế Giê-xu và Thánh Linh của Thượng Đế. ¹²Mọi việc đều được phép làm; nhưng không phải mọi việc đều có ích. Tôi được phép làm mọi việc; nhưng tôi không để việc nào chi phối. ¹³Thức ăn dành cho dạ dày, dạ dày dành cho thức ăn, nhưng Thượng Đế sẽ hủy hoại cả hai. Thân thể không dành cho việc gian dâm, nhưng dành cho Chúa, và Chúa là Chủ của thân thể.

¹⁴Thượng Đế đã khiến Chúa Giê-xu sống lại, Ngài cũng sẽ khiến chúng ta sống lại bởi quyền năng Ngài. ¹⁵Anh em không biết thân thể chúng ta là chi thể của Chúa sao? Không lẽ chúng ta làm cho chi thể của Chúa thành chi thể của gái mãi dâm sao? Nhất quyết không! ¹⁶Anh em không biết rằng ai kết hợp với gái mãi dâm sẽ trở nên một thân thể với nó sao? Vì Chúa đã dạy rằng hai người sẽ thành một thể. ¹⁷Còn ai liên hiệp với Chúa sẽ có một tâm linh với Ngài.

¹⁸Hãy tránh gian dâm! Tội khác phạm ở ngoài thân thể; nhưng gian dâm là phạm ngay vào thân thể mình. ¹⁹Anh em không biết thân thể anh em là đền thờ Thánh Linh, và Ngài đang sống trong anh em sao? Thượng Đế đã ban Thánh Linh cho anh em, nên anh em không còn thuộc về chính mình nữa. ²⁰Anh em đã được Thượng Đế chuộc với giá rất cao, nên hãy dùng thân thể tôn vinh Ngài.

7

Vấn Đề Hôn Nhân

Về vấn đề hôn nhân anh em hỏi trong thư, thiết tưởng đàn ông không lập gia đình là tốt. ²Nhưng muốn tránh tội gian dâm, người nam nên lấy vợ, người nữ nên lấy chồng. ³Chồng phải trọn bốn phận đối với vợ; vợ cũng phải trọn bốn phận đối với chồng. ⁴Vợ không có quyền trên thân thể mình, nhưng là chồng; chồng cũng không có quyền trên thân thể mình, mà là vợ. ⁵Đừng từ khước nhau, ngoại trừ khi hai bên đồng ý dành một thời kỳ rảnh rang để cầu nguyện. Nhưng sau đó trở lại với nhau, đừng để Sa-tan cám dỗ nhân lúc anh chị em không tự kiểm chế.

⁶Đây là điều tôi đề nghị, không phải tự quyền lệnh: ⁷Tôi muốn mọi người đều sống độc thân như tôi. Nhưng mỗi người có ân tứ riêng của Chúa, nên không giống nhau. ⁸Đối với người đang sống độc thân hay ở góa; nếu cứ tiếp tục ở độc thân như tôi là tốt. ⁹Nhưng nếu không tự kiểm chế được, thì nên lập gia đình, vì tã hà có vợ có chồng, còn hơn để cho tình dục hành hạ.

¹⁰Đối với người đã lập gia đình, tôi tự quyền lệnh (đây là mệnh lệnh của Chúa): Vợ không được lia chồng. ¹¹Nhưng nếu đã ly thân, thì người vợ nên sống một mình hoặc làm hòa lại với chồng. Chồng cũng không được ly dị vợ.

¹²Ngoài ra, tôi có thêm vài lời khuyên (đây không phải mệnh lệnh của Chúa): Nếu anh em nào có vợ không tin Chúa, và vợ đồng ý tiếp tục sống chung, thì đừng ly dị. ¹³Nếu chị em nào có chồng không tin Chúa, và chồng vẫn bằng lòng sống với mình, thì đừng lia bỏ. ¹⁴Vì người chồng chưa tin Chúa nhờ vợ tin Chúa mà được thánh hóa; và vợ

chưa tin Chúa được thánh hóa nhờ chôn g. Nếu không, con cái anh chị em là ở uế sao? Thật ra, chúng được thánh hóa rồi. ¹⁵Tuy nhiên, nếu người không tin Chúa muốn ly thân, thì nên cho ly thân. Trong trường hợp ấy, người tin Chúa không bị ràng buộc gì. Vì Thượng Đế muốn chúng ta sống bình an.

¹⁶Nhờ thế, biết đâu nữ tín hữu sẽ giúp chồng mình tin Chúa, và nam tín hữu sẽ cứu được vợ mình?

¹⁷Mỗi người phải sống theo ân tứ Chúa cho, và cứ giữ cương vị mình khi mới tin Chúa. ^a Đây là mệnh lệnh tôi truyền cho tất cả các hội thánh. ¹⁸Ai tin Chúa sau khi chịu cắt bì thì đừng xóa bỏ sự cắt bì; ai tin Chúa khi chưa chịu cắt bì thì đừng chịu cắt bì nữa. ¹⁹Chịu hay không chịu cắt bì không phải là điều quan trọng. Điều quan trọng là vâng giữ mệnh lệnh của Thượng Đế.

²⁰Ai ở cương vị nào cứ tiếp tục sống trong cương vị ấy sau khi tin Chúa. ²¹Người nô lệ đã tin Chúa đừng lo lắng về thân phận mình. Nhưng nếu có cơ hội được tự do, thì hãy nắm lấy. ²²Người nô lệ tin Chúa là được Chúa giải phóng; còn người tự do tin Chúa là được làm nô lệ cho Chúa Cứu Thế. ²³Chúa đã cứu chuộc ^b anh em bằng giá cao, đừng làm nô lệ cho thế gian ^c nữa. ²⁴Anh em thân mến, mỗi người ở cương vị nào khi tin Chúa thì hãy tiếp sống trong cương vị ấy trước mặt Chúa.

²⁵Về vấn đề độc thân, ^d tôi không được mệnh lệnh Chúa truyền dạy, nhưng với tư cách người được tín nhiệm trong tình thương của Chúa, tôi xin trình bày ý kiến: ²⁶Vì tình hình khó khăn hiện nay, t

ôi tưởng tốt hơn cả là mỗi người cứ duy trì hiện trạng của mình. ²⁷Ai đã lập gia đình đừng tìm cách thoát ly; còn ai chưa lập gia đình đừng lo lấy vợ. ²⁸Người nam lấy vợ, người nữ lấy chồng chẳng có tội lỗi gì, nhưng sẽ gặp khó khăn trong đời sống, nên tôi mong anh em tránh thoắt.

²⁹Thưa anh em, tôi muốn nói rằng chúng ta không còn nhiều thì giờ. Vì thế, người có vợ nên như người độc thân, ³⁰người than khóc nên như không khóc, người vui mừng nên như chẳng vui mừng, người mua sắm nên như không mua sắm. ³¹Đừng lạm dụng tiện nghi thế gian, vì hiện trạng của thế gian này sẽ qua đi.

³²Nhưng tôi muốn anh em khỏi bận tâm về đời này. Ai sống độc thân mới rảnh rang để chăm lo việc Chúa và làm đẹp lòng Ngài. ³³Người có vợ phải bận lo việc đời này, làm cho vợ hài lòng, ³⁴nên tinh thần bị chi phối. Trường hợp phụ nữ cũng thế. Người không có chồng chăm lo việc Chúa, cho thân thể và linh hồn được thánh hóa; người có chồng còn phải bận lo việc đời này, làm cho chồng hài lòng. ³⁵Tôi nói thế vì lợi ích cho anh chị em, không phải vì muốn cấu thúc anh chị em. Tôi mong anh chị em sống xứng đáng, chuyên tâm phục vụ Chúa, không bị xao lãng. ³⁶Nếu có người đến tuổi trưởng thành tự cảm thấy không thể tiếp tục sống độc thân, muốn lập gia đình, thì đó là điều phải, không tội lỗi gì; người ấy hãy lập gia đình theo lòng mong muốn. ³⁷Trái lại, nếu có người vững tâm, không bị ràng buộc, tự chủ được ý muốn mình, trong lòng quyết định cứ sống độc thân; thì người ấy làm thế là phải.

³⁸Lập gia đình là đúng; không lập gia đình lại đúng hơn. ³⁹Vợ phải gắn bó

^a Ni Thượng Đế kêu gọi

^b Ni mua

^c Ni người ta

^d Ni đồng trình

I CỔ LINH 7:40

với chồng suốt đời chồng. Khi chồng qua đời, vợ được quyền tái giá với người tin Chúa.⁴⁰Nhưng theo ý kiến tôi, nên ở góa là hạnh phúc hơn. Thiết tưởng, khi nói những lời này tôi cũng được Thánh Linh Thượng Đế hướng dẫn.

8

Tế Lễ Thần Tượng

Về vấn đề của cúng thần tượng, chúng ta đều có kiến thức cả. Nhưng kiến thức dễ sinh kiêu căng; còn lòng yêu thương xây dựng cho nhau.²Ai tự nghĩ mình hiểu biết nhiều là người chưa biết đủ những điều đáng phải biết.³Nhưng ai yêu thương Thượng Đế, Ngài biết người đó.⁴Về việc ăn của cúng thần tượng, chúng ta biết thần tượng khắp thế gian đều không có thật, chỉ Thượng Đế là Chân Thần.⁵Dù người ta tin tưởng nhiều thần, nhiều chúa trên trời hay dưới đất,⁶chúng ta biết rằng chỉ có một Chân Thần là Đấng Tạo Hóa; chúng ta sống vì Ngài. Cũng chỉ có một Chúa Tể vũ trụ là Chúa Cứu Thế Giê-xu; vạn vật do Ngài mà có, và chúng ta sống bởi Ngài.

⁷Tuy nhiên, không phải mọi người đều ý thức được điều ấy. Một số người trước nay quá quen thuộc với ý niệm thần tượng, nên khi ăn phải của cúng thần tượng, lương tâm yếu đuối của họ bị hoen ố.⁸Thật ra, chẳng phải do thức ăn mà chúng ta được Thượng Đế khen ngợi. Không ăn cũng chẳng thiệt gì, mà ăn cũng chẳng hơn gì.⁹Nhưng hãy cẩn thận, đừng để hành động tự do của anh em làm cho người yếu đuối vấp ngã.¹⁰Nếu có ai thấy anh em, là người hiểu biết, ngồi ăn trong đền miếu thần tượng, lương tâm yếu đuối của họ sẽ khuyến khích họ ăn của cúng thần tượng.¹¹Như thế, vì “kiến thức” của anh em, mà một tín hữu yếu đuối, được Chúa Cứu

Thế chết thay, phải bị hư vong.¹²Khi anh em phạm tội với một tín hữu, làm thương tổn một lương tâm yếu đuối, tức là anh em phạm tội với Chúa Cứu Thế.¹³Cho nên, nếu thức ăn gây cho anh em tội phạm tội, thì tôi sẽ chẳng bao giờ ăn thịt, để anh em tội khỏi vì tôi mà vấp phạm.

9

Sứ Giả của Chúa

Tôi không phải là sứ đồ sao? Tôi không được tự do sao? Tôi chẳng từng thấy Chúa Giê-xu chúng ta sao? Anh em không phải là thành quả công lao tôi trong Chúa sao? ²Nếu không phải là sứ đồ cho người khác, ít ra tôi cũng là sứ đồ cho anh em, vì chính anh em là bằng chứng về chức vụ sứ đồ của tôi trong Chúa.

³Khi có người chất vấn, tôi biện bạch như sau: ⁴Chúng tôi không được phép ăn uống sao? ⁵Chúng tôi không được cưới một nữ tín hữu làm vợ và đem theo như các sứ đồ khác, và các người em của Chúa hay Phê-rô đã làm sao? ⁶Hay chỉ có Ba-na-ba và tôi phải cặm cụi làm việc để giảng đạo tự túc? ⁷Có người lính nào phải tự trả lương cho chính mình không? Có ai trồng cây mà không được ăn quả? Có ai nuôi bò mà không được uống sữa? ⁸Tôi không lập luận theo quan niệm thông thường, nhưng theo luật pháp Ma-i-sen. ⁹Luật pháp dạy: “Con đừng khớp miệng con bò đang đập lúa.” Thượng Đế chỉ nói về bò,¹⁰hay Ngài lo cho chúng ta? Dĩ nhiên câu ấy viết cho chúng ta. Người cày ruộng và kẻ đập lúa phải có hy vọng được chia phần công quả. ¹¹Chứng tôi

đã gieo hạt giống tâm linh cho anh em, nếu muốn thu gặt của cải vật chất của anh em thì cũng chẳng có gì quá đáng.¹² Người khác còn có quyền thu gặt, huống chi chúng tôi! Nhưng chúng tôi không xử dụng quyền ấy, tự lo cung ứng mọi nhu cầu,^a để khỏi trở ngại việc truyền bá Phúc Âm của Chúa Cứu Thế.

¹³Anh em không biết người phục vụ trong Đền Thờ được ăn thực phẩm của Đền Thờ sao? Người phục dịch bàn thờ cũng được chia lễ vật trên bàn thờ.

¹⁴Cũng thế, Chúa đã dạy: Ai công bố Phúc Âm sẽ sống nhờ Phúc Âm.¹⁵Tôi chẳng dùng quyền ấy; nay viết thư này cũng không buộc anh em phải cung cấp cho tôi. Vì tôi thà chết đói còn hơn bị mất niềm hãnh diện này.¹⁶Tôi chẳng có gì đáng khoe khi công bố Phúc Âm, vì đó là bổn phận tôi.^b Không chịu công bố Phúc Âm là một thảm họa cho tôi.¹⁷ Nếu tôi tình nguyện công bố Phúc Âm, thì tôi sẽ được tưởng thưởng. Nhưng Chúa đã bắt phục tôi, ủy thác nhiệm vụ cho tôi.¹⁸Như thế, tôi được phần thưởng gì? Phần thưởng của tôi là niềm vui được công bố Phúc Âm, không nhận thù lao, và không đòi hỏi quyền lợi.

¹⁹Dù được tự do, không lệ thuộc ai, nhưng tôi tình nguyện làm nô lệ mọi người, để điu dắt nhiều người đến với Chúa.

²⁰Giữa người Do Thái, tôi sống như người Do Thái, để giúp họ tin Chúa. Giữa người theo luật pháp Do Thái, dù không bị luật pháp chi phối, tôi sống như người theo luật pháp, để đưa họ đến với Chúa.²¹Giữa người không theo luật pháp, tôi sống như người không luật pháp (dù tôi vẫn theo luật pháp của Chúa Cứu Thế), để giúp họ được cứu rỗi.²²Giữa người

ì yếu đuối, tôi sống như người yếu đuối, để cứu người yếu đuối. Tôi hòa mình với mọi người; dùng mọi cách để có thể cứu một số người.²³Tôi làm mọi việc vì Phúc Âm, để được hưởng phúc với Phúc Âm.

²⁴Anh em không biết trong cuộc đua, tất cả các lực sĩ đều chạy, nhưng chỉ một người giết giải sao? Vậy anh em hãy chạy cách nào để giết giải.²⁵Tất cả lực sĩ tranh tài đều phải luyện tập khác khổ, để mong được thưởng mào miện bằng hoa lá chóng tàn. Còn chúng ta luyện tập, để được mào miện tồn tại vĩnh viễn.²⁶ Tôi đang chạy đua, chẳng phải là không chuẩn đích; tôi đang tranh đấu, chẳng phải là không có đối thủ.²⁷Tôi đối xử nghiêm khắc với bản thân, bắt nó phải khuất phục; nếu không, sau khi huấn luyện nhiều người, chính tôi sẽ bị loại bỏ.

10

Bài Học Lịch Sử

Thưa anh em, xin đừng quên tổ phụ chúng ta đã ra đi dưới đám mây và vượt qua Hồng Hải.²Nói cách khác, họ đã được Mai-sen làm báp-tem trong mây, dưới biển.³Tất cả đều ăn một thức ăn từ trời, đều uống một đồng nước thiêng chảy từ một vàng đá thiêng lăn theo họ. Vàng đá ấy là Chúa Cứu Thế.⁵Nhưng hầu hết số người đó không vàng lời Thượng Đế, nên phải phơi thân trong sa mạc.⁶Lịch sử người xưa treo gương cho chúng ta, để chúng ta đừng ham muốn những điều xấu xa như họ.⁷Đừng thờ thần tượng như một số người xưa. (Thánh Kinh chép: “Dân chúng ngồi ăn uống rồi đứng dậy khiêu vũ.”)⁸Đừng gian dâm như một số người xưa.

^a *Ni chịu dụng mọi sự*

^b *Ctd vì tôi buộc phải công bố Phúc Âm*

I CỔ LINH 10:9

đến nổi trong một ngày có 23.000 người thiệt mạng. ⁹Đừng thử thách Chúa như một số người xưa, để rồi bị rấn cắn chết. ¹⁰Cũng đừng cầu nhàu oán trách như họ, để rồi bị thiên sứ hủy diệt.

¹¹Các việc ấy xảy ra để làm gương cho chúng ta, được ghi vào sử sách để cảnh giác chúng ta, là những người sống vào thời đại cuối cùng.

¹²Vậy, ai tưởng mình đứng vững, hãy soi gương trên để khỏi vấp ngã. ¹³Anh em không phải đương đầu với một cám dỗ nào quá sức chịu đựng của con người. T hượng Đế luôn luôn thành tín. Ngài không để anh em bị cám dỗ quá sức đâu; nhưng trong cơn cám dỗ Ngài mở một lối thoát để anh em đủ sức chịu đựng.

¹⁴Vì thế, thưa anh em thân yêu, hãy x a lánh việc thờ cúng thần tượng. ¹⁵Anh em là người khôn ngoan, xin hãy suy xét điều tôi nói. ¹⁶Khi nâng chén xin Chúa ban phúc lành, chúng ta không dự phần với máu Chúa Cứu Thế sao? Khi bẻ bánh tưởng niệm Chúa, chúng ta không dự phần với thân thể Chúa sao? ¹⁷Chúng ta dù đồng, nhưng đều ăn chung một ổ bánh, đều thuộc về một thân thể của Chúa a. ¹⁸Hãy xem dân Y-sơ-ra-ên: có phải người ăn thịt sinh tể được dự phần với bàn thờ không? ¹⁹Tôi nói thế có nghĩa gì? Thần tượng và của cúng thần tượng chẳng có giá trị gì; ²⁰những lễ vật đó cúng cho ác quỷ, chứ không phải dâng cho T hượng Đế. Vì thế, ăn của cúng thần tượng là dự phần với ác quỷ. Dĩ nhiên tôi không muốn anh em thuộc về ác quỷ. ²¹Anh em không thể vừa uống chén của Chúa vừa uống chén của ác quỷ; không thể đồng thời dự tiệc của Chúa và tiệc của ác quỷ. ²²Anh em dám chọc Chúa ghen sao? Chúng ta sức lực là bao mà thách thức Ngài?

Tự Do Thật

²³Mọi việc đều được phép làm; nhưng không phải mọi việc đều có ích. Mọi việc đều được phép làm; nhưng không phải mọi việc đều xây dựng. ²⁴Đừng làm việc vì lợi riêng; nhưng hãy mưu lợi ích chung cho nhiều người.

²⁵Đối với thức ăn bày bán tại quán thì, anh em cứ ăn, đừng vì lương tâm mà thắc mắc; ²⁶vì “đất và mọi vật trên đất đều thuộc về Chúa.” ²⁷Nếu được người chưa tin Chúa mời ăn, và nếu anh em nhận lời, thì cứ ăn các thức ăn họ dọn lên, đừng vì lương tâm mà hỏi han gì cả. ²⁸Tuy nhiên, nếu có người cho biết thức ăn đã cúng tế, thì anh em đừng ăn, vì lợi ích cho người đó và vì lương tâm –

²⁹không phải lương tâm anh em, nhưng lương tâm người đó. Anh em có thể thắc mắc: ‘Tại sao hành động tự do của tôi bị lương tâm người khác chi phối?’ ³⁰Tại sao tôi đã tạ ân Chúa khi ăn, mà còn bận lòng vì người khác nói xấu?’ Tôi xin đáp: ³¹Làm mọi việc, anh em phải nhắm mục đích tôn vinh Thượng Đế, dù ăn uống, hay bất cứ việc gì khác. ³²Đừng gây cho ai vấp phạm, dù là người Do Thái, Hy Lạp, hay anh em tín hữu trong hội thánh. ³³Tôi cố gắng làm đẹp lòng mọi người trong mọi việc, không tìm lợi riêng, nhưng mưu lợi ích chung cho nhiều người, để họ được cứu rỗi.

11

Anh em hãy noi gương tôi, như tôi noi gương Chúa Cứu Thế.

Trùm Đầu Khi Thờ Phụng

²Tôi khen ngợi anh em, vì anh em ghi nhớ và làm theo mọi điều tôi truyền dạy. ³Nhưng còn điều này tôi muốn

nhắc anh em: Người nam là đầu người nữ; Chúa Cứu Thế là đầu người nam; Thượng Đế là đầu Chúa Cứu Thế. ⁴Người nam trùm đầu khi cầu nguyện hoặc giảng đạo làm nhục Chúa Cứu Thế;^a ⁵trái lại người nữ không trùm đầu khi cầu nguyện hoặc giảng lời Chúa làm nhục chồng mình như người bị cạo đầu.^a ⁶Người nữ nào không chịu trùm đầu, thì nên cạo hết tóc đi. Nếu xấu hổ không muốn hớt tóc, cạo đầu, thì hãy trùm đầu lại. ⁷Người nam là hình ảnh và vinh quang của Thượng Đế, nên không cần trùm đầu; còn người nữ là vinh quang của người nam. ⁸Vì người nam đầu tiên không ra từ người nữ; nhưng người nữ đầu tiên ra từ người nam. ⁹A-đam không được sáng tạo vì Ê-va; nhưng Ê-va được sáng tạo vì A-đam. ¹⁰Vì các thiên sứ, người nữ phải trùm đầu để tỏ dấu hiệu uy quyền của chồng. ¹¹Nhưng trong Chúa người nam vẫn cần người nữ; và người nữ vẫn cần người nam. ¹²Nếu người nữ đầu tiên ra từ người nam, thì từ đó người nam do người nữ sinh ra, và tất cả đều do Thượng Đế sinh thành.

¹³Anh em hãy suy xét: Người nữ để đầu trần cầu nguyện với Thượng Đế có thích hợp không? ¹⁴Theo lẽ tự nhiên, người nam để tóc dài là tự sỉ nhục. ¹⁵Nhưng người nữ để tóc dài lại làm vẻ vang cho mình vì người nữ được tóc dài để che phủ đầu mình. ¹⁶Nhưng nếu ai muốn tranh luận về vấn đề này, tôi xin thưa: c húng tôi – và các hội thánh của Thượng Đế – không có tục lệ nào khác.

Tiệc Thánh

¹⁷Nhưng có điều này tôi không thể k hen anh em: Việc nhóm họp của anh em đã không tiến mà còn lùi nữa. ¹⁸Trước hết, tôi nghe và cũng tin phần nào, rằng mỗi khi hội thánh hội họp, anh em chia thành từng phe nhóm. ¹⁹Có sa vào hoàn cảnh đó mới biết người đúng kẻ sai. ²⁰Khi nhóm họp, anh em không còn dự tiệc của Chúa nữa; ²¹vì khi ăn, ai cũng vội vã, không chờ đợi chia xẻ cho người k hác, đến nỗi người thì đói, kẻ lại quá no. ²²Anh em ăn uống tại nhà riêng không được sao? Hay anh em khinh thường hội thánh của Thượng Đế, làm cho người nghèo phải xấu hổ? Tôi phải nói gì đây? Phải khen ngợi anh em về việc này sao? Không, tôi chẳng khen đâu!

²³Điều tôi được Chúa dạy dỗ, tôi đã tuyên lại cho anh em: trong đêm bị phỉ n nộ, Chúa Giê-xu cầm bánh, ²⁴tạ ăn T hượng Đế, rồi bẻ ra và bảo: “Các con hãy y lấy ăn. Đây là thân thể Ta phải tan nát vì các con. Hãy làm điều này để tưởng nhớ Ta.” ²⁵Cũng như thế, sau khi ăn tối, Chúa cầm chén và bảo: “Chén này là giao ước mới giữa Thượng Đế và nhân loại, được ấn chứng bằng máu Ta. Khi nào các con uống, hãy làm điều này để tưởng nhớ Ta.” ²⁶Vậy, mỗi khi ăn bánh uống chén ấy, anh em công bố sự chết của Chúa, và tiếp tục cho đến lúc Ngài trở lại.

²⁷Vì thế, ai ăn bánh uống chén của Chúa cách không xứng đáng sẽ mắc tội với thân và máu của Chúa. ²⁸Mỗi người phải xét mình trước khi ăn bánh uống chén ấy. ²⁹Ăn bánh, uống chén ấy mà không tôn trọng thân thể của Chúa là tự c huốc lấy án phạt vào mình. ³⁰Vì lý do đó, trong anh em có

^a Ctd đầu mình

những người đau yếu, bệnh tật, và một số người qua đời.^a ³¹Nếu biết tự xét, thì chúng ta khỏi bị Chúa xét xử. ³²Nhưng khi chúng ta bị Chúa xét xử, Ngài sửa phạt chúng ta, để chúng ta khỏi bị kết tội chung với người thế gian.

³³Vậy, thưa anh em, khi anh em họp nhau dự Tiệc Thánh, hãy chờ đợi nhau. ³⁴Nếu ai đói, hãy ăn trước tại nhà riêng, để khỏi phạm tội khi hội họp, rồi bị hì nh phạt.

Mọi việc khác tôi sẽ giải quyết khi đến thăm anh em.

12

Các Ân Tứ Thánh Linh

Thưa anh em, tôi mong anh em biết rõ các ân tứ Chúa Thánh Linh.

²Anh em còn nhớ, trước kia anh em làm người nước ngoài, bị hướng dẫn lầm lạc theo các thần tượng không biết nói. ³Vì thế, anh em nên biết rằng không ai được Thánh Linh cảm động mà nguyên rủa Chúa Giê-xu; cũng không ai công nhận Chúa Giê-xu là Chúa nếu không do Thánh Linh hướng dẫn.

⁴Có nhiều ân tứ khác nhau, nhưng chỉ có một Thánh Linh. ⁵Có nhiều cách phục vụ khác nhau, nhưng chỉ có một Chúa hứa. ⁶Có nhiều chức năng khác nhau, nhưng chỉ có một Thượng Đế thực hiện mọi việc trong mọi người. ⁷Ân tứ Thánh Linh được biểu lộ nơi mỗi người một khác vì lợi ích chung. ⁸Thánh Linh cho người này lời nói khôn ngoan; cũng Thánh Linh ấy cho người kia lời nói tri thức. ⁹Có người được Thánh Linh cho đức tin; có người được ân tứ chữa bệnh; ¹⁰có người làm phép lạ; có người nói tiên tri công bố Lời Chúa; có người phân biệt

tác thần giả mạo với Thánh Linh; có người nói tiếng lạ; và có người thông dịch tiếng lạ đó. ¹¹Những ân tứ ấy đều do từ một Thánh Linh phân phối; cho ai tùy ý Ngài.

¹²Thân thể con người gồm nhiều chi thể khác nhau. Chi thể tuy nhiều nhưng kết hợp làm một thân thể. Thân thể Chúa Cứu Thế cũng vậy. ¹³Nhờ một Thánh Linh, tất cả chúng ta đều chịu báp-têm để gia nhập vào một thân thể. Tất cả chúng ta –

người Do Thái và nước ngoài, người nô lệ và tự do –

đều nhận lãnh^b một Thánh Linh.

¹⁴Thân thể không phải là một chi thể, nhưng gồm nhiều chi thể. ¹⁵Nếu chân nói: “Tôi không phải là tay, nên không thuộc về thân thể;” thì không vì thế mà chân không thuộc về thân thể. ¹⁶Nếu tai nói: “Tôi không phải là mắt, nên không thuộc về thân thể;” thì không vì thế mà tai không thuộc về thân thể. ¹⁷Nếu cả thân thể đều là mắt, thì làm sao nghe? Nếu cả thân thể đều là tai, thì làm sao ngửi?

¹⁸Thượng Đế đã phân định mỗi chi thể trong thân thể theo ý Ngài. ¹⁹Nếu tất cả chỉ là một chi thể, thì đâu còn thân thể nữa!

²⁰Thật ra, chi thể tuy nhiều nhưng hợp làm một thân thể. ²¹Mắt không thể nói với tay: “Tôi không cần đến anh!” Đâu không thể nói với hai chân: “Tôi không cần các anh.” ²²Chi thể nào có vẻ yếu ớt lại cần thiết; ²³chi thể nào tưởng tầm thường lại càng được tôn trọng; chi thể nào thiếu vẻ đẹp lại được trau giồi hơn. ²⁴Các chi thể đã đẹp không cần trang điểm nữa. Thượng Đế xếp đặt các phần trong thân thể chúng

^a Nt ngữ

^b Nt uông

ta theo nguyên tắc: chi thể yếu kém hơn lại được săn sóc tôn trọng hơn,²⁵ để tất cả các chi thể đều hòa hợp, hỗ trợ nhau. ²⁶Nếu chi thể nào đau, thì cả thân thể cùng đau; nếu chi thể nào được vẻ vang, thì cả thân thể cùng vui mừng.

²⁷Anh em là thân thể của Chúa Cứu Thế, mỗi người là một chi thể. ²⁸Thượng Đế đã phân định trong hội thánh:

- sứ đồ,
- tiên tri (người truyền đạo),
- giáo sư,
- người làm phép lạ,
- người chữa bệnh,
- người phục vụ,
- người quản trị,
- người nói tiếng lạ.^c

²⁹Không phải tất cả là sứ đồ, hoặc tiên tri hay giáo sư; không phải tất cả đều làm phép lạ; ³⁰cũng không phải tất cả đều có quyền chữa bệnh, hoặc nói hay thốt ra lời đấng dịch tiếng lạ. ³¹Anh em hãy khao khát ân tứ tốt hơn. Tôi sẽ chỉ cho anh em đường lối tốt đẹp nhất.

13

Tình Yêu

Dù tôi nói được các ngôn ngữ của loài người và thiên sứ, nhưng nếu không có tình yêu, thì tôi cũng chỉ khoa chiêng, giống trống ồn ào.^a ²Dù tôi có tài giảng thuyết hùng hồn,^b hiểu biết mọi huyền nhiệm, quán thông mọi ngành tri thức, hay có đức tin di chuyển cả đồi núi, nhưng nếu thiếu tình yêu, thì tôi vẫn là con người vô dụng. ³Dù tôi dâng hiến hết tài sản để nuôi người nghèo khổ, hay xả thân trên giàn hỏa thiêu, nhưng nếu không

do tình yêu thúc đẩy, thì hy sinh đến thế cũng vô ích.

⁴Tình yêu hay nhẫn nại, nhân từ; tình yêu chẳng ghen tị, khoe mình hay kiêu u căng. ⁵Tình yêu không khiếm nhã, khinh ông vị kỷ, không nhay giận, không chấp trách, ⁶không vui mừng về việc bất công, nhưng hân hoan trong sự thật.

⁷Tình yêu khoan dung tất cả, tin tưởng tất cả, hy vọng tất cả, chịu đựng tất cả. ⁸Tình yêu trường tồn bất diệt. Các lời giảng thuyết hùng hồn^b sẽ dứt, tài nói tiếng lạ sẽ ngưng, và tri thức con người sẽ lỗi thời. ⁹Vì tri thức chúng ta còn thiếu sót, tài giảng thuyết^b cũng bất toàn; ¹⁰nhưng một khi cái toàn vẹn xuất hiện, các điều bất toàn sẽ bị đào thải.

¹¹Khi còn thơ ấu, tôi nói như trẻ con, suy nghĩ như trẻ con, lập luận như trẻ con. Đến tuổi trưởng thành, tôi chấm dứt mọi chuyện trẻ con. ¹²Ngày nay, ta thấy sự vật phản chiếu qua một tấm gương mờ; ngày ấy, ta sẽ thấy rõ ràng tận mắt. Ngày nay, tôi chỉ biết đôi phần; ngày ấy, tôi sẽ biết tường tận như Chúa biết tôi.

¹³Vậy, chỉ có ba điều tồn tại: đức tin, hy vọng và tình yêu; nhưng tình yêu vĩ đại hơn cả.

14

Ân Tứ Nói Tiên Tri và Nói Tiếng Lạ

Anh em hãy tìm cầu tình yêu và ao ước các ân tứ Thánh Linh, nhất là ân tứ ngôn ngữ đấng dịch tiếng lạ.^b ²Người nói tiếng lạ^c không nói với con người, nhưng với Thượng Đế: không ai hiểu

^a Ctd âm i như chấp chửa

^b Nt nói tiên tri

^c Tiếng lạ có thể là một sinh ngữ như ở Công Vụ 2:4 và 6, hoặc một thứ ngôn ngữ chưa có một dân tộc nào nói

I CỔ LINH 14:3

được, vì người ấy nói về các huyền nhiệm do Thánh Linh cảm động. ³Còn truyền giảng là nói lời Chúa cho người khác nghe, nhằm mục đích gây dựng, khích lệ và an ủi. ⁴Người nói tiếng lạ gây dựng cho mình; nhưng người giảng lời Chúa gây dựng hội thánh.

⁵Tôi muốn mỗi anh em đều nói tiếng lạ, nhưng tôi càng mong anh em giảng lời Chúa, vì giảng lời Chúa quan trọng hơn nói tiếng lạ. Nói tiếng lạ chỉ gây dựng hội thánh khi có người thông dịch h.

⁶Thưa anh em, nếu tôi đến thăm anh em và nói thứ tiếng anh em không hiểu, thì ích lợi gì cho anh em? Anh em chỉ được gây dựng khi tôi nói cho anh em hiểu Chân Lý Chúa khải thị, hoặc tri thức tâm linh, hoặc khi tôi công bố, giảng dạy lời Chúa.

⁷Cũng như các nhạc khí, ống tiêu hay thụ cầm, nếu phát ra âm thanh hỗn loạn, thì làm sao biết đang tấu bản nhạc gì?

⁸Nếu kèn trện thổi những tiếng lạc lõng, rồi rạc, thì ai hiểu được mà xông pha chiến trận? ⁹Anh em cũng thế, nếu miệng g lưỡi phát âm không rõ ràng, thì ai biết anh em muốn nói gì? Đó chỉ là lời nói vô nghĩa. ^a¹⁰Thế giới có nhiều ngôn ngữ, mỗi ngôn ngữ đều có ý nghĩa. ¹¹Khi tôi không hiểu ngôn ngữ nào, người nói ngôn ngữ đó chê tôi man rợ, và tôi cũng chê họ man rợ! ¹²Anh em đã ao ước nhận lãnh ân tứ Thánh Linh, hãy cầu xin ân tứ tốt nhất để gây dựng hội thánh.

¹³Người nào nói tiếng lạ cũng cầu xin Chúa cho mình có khả năng thông dịch h. ¹⁴Nếu tôi cầu nguyện bằng tiếng lạ, tâm linh tôi cầu nguyện, nhưng trí óc tôi

không hiểu. ^b¹⁵Vậy tôi phải làm gì? Tôi cầu nguyện bằng cả tâm linh lẫn trí óc, cả ngợi Chúa bằng cả tâm linh lẫn trí óc. ¹⁶Nếu anh em tạ ân Chúa bằng tâm linh, thì người khác không thể hiểu, và như thế làm sao họ đồng lòng hiệp ý với anh em? ¹⁷Lời cảm tạ của anh em vẫn tốt, nhưng người khác không được gây dựng. ¹⁸Tôi cảm tạ Thượng Đế vì tôi nói được nhiều ngôn ngữ hơn anh em.

¹⁹Nhưng giữa hội thánh, tà tôi nói năm ba lời cho người khác hiểu ^c để hướng dẫn ^d họ, còn hơn nói hàng vạn lời bằng ngôn ngữ không ai hiểu. ²⁰Thưa anh em, đừng hiểu biết hơi hợt như trẻ con. Về việc xảo trá, nên ngây thơ như trẻ con; nhưng về việc hiểu biết, nên chín chắn như người lớn. ²¹Thánh Kinh chép: “Chúa phán: Ta sẽ phán dạy dân này qua miệng người nước ngoài và qua người ngoại ngữ; nhưng họ không lắng nghe Ta.” ^e

²²Như thế, tiếng lạ là dấu hiệu cho người vô tín biết quyền năng của Chúa, không phải cho tín hữu. Còn công bố lời Chúa ^f là để giúp ích tín hữu, không phải cho người vô tín. ²³Nếu hội thánh nhóm họp, tất cả đều nói tiếng lạ, và nếu có người không hiểu hoặc người vô tín bước vào, thì họ sẽ tưởng anh em điên loạn. ²⁴Nhưng nếu tất cả đều truyền giảng lời Chúa, gặp lúc người vô tín hay người chưa hiểu Phúc Âm bước vào, thì những lời ấy sẽ thuyết phục, cáo trách họ, ²⁵ và những điều bí ẩn trong lòng họ sẽ bị phơi bày. Họ sẽ cúi đầu thờ phượng Thượng Đế, và nhìn nhận Thượng Đế thật đáng sống giữa anh em.

²⁶Vì thế, khi anh em nhóm họp, người hát thánh ca, người giảng dạy, người t

^a Nt nói vào không khí

^b Nt không kết quả

^c Nt theo trước

^d Nt dạy dỗ

^e Ê-sa 28:11,12

^f Nt lời tiên tri

ỏ bày mặc khải, người nói tiếng lạ, người thông dịch – tất cả đều nhằm mục đích gây dựng hội thánh.²⁷Về việc nói tiếng lạ, mỗi lần họp chỉ cho hai hoặc ba người nói; phải nói lần lượt và có người thông dịch.

²⁸Nếu không ai thông dịch, người được ân nói tiếng lạ phải ngồi yên lặng trong hội thánh, nói thầm với mình và với Thượng Đế.²⁹Cũng nên để hai hoặc ba người giảng giải lời Chúa,^a còn các tín hữu khác ngồi nghe.³⁰Trong số người nghe, nếu ai được mặc khải, người giảng giải nên nhường lời.

³¹Vì tất cả anh em có thể lần lượt giảng giải lời Chúa,^a để ai nấy đều học hỏi và được khích lệ.³²Người giảng giải lời Chúa phải có tinh thần phục tùng kỷ luật.³³Vì Thượng Đế là Chúa bình an, Ngài không ưa cảnh hỗn loạn. Hội thánh khắp nơi phải giữ trật tự khi hội họp.

³⁴Phụ nữ phải yên lặng, không được lên tiếng thảo luận, phải thuận phục như luật pháp đòi hỏi.³⁵Nếu phụ nữ muốn tìm hiểu điều gì, hãy hỏi chồng lúc ở nhà, không được phát biểu ý kiến giữa hội thánh.

³⁶Anh em tưởng Đạo Chúa phát xuất từ Cố Linh, và chỉ truyền bá tại Cố Linh thôi sao?³⁷Người nào cho mình được ăn tứ nói tiên tri hoặc ăn tứ khác của Thánh Linh, hẳn biết những điều tôi viết cho anh em là mệnh lệnh của Chúa.³⁸Ai không nhìn nhận như thế, thì anh em đừng nhìn nhận họ.

³⁹Vậy, anh em hãy ước ao được ăn tứ tiên tri, truyền giảng lời Chúa và đừng ngăn cản việc nói tiếng lạ.⁴⁰Mọi việc phải thực hiện cách thích hợp và trong vòng trật tự.

15

Phục Sinh

Thưa anh em, tôi xin nhắc lại Phúc Âm tôi đã công bố, và anh em đã tin nhận, đứng vững cho đến ngày nay.

²Nhờ Phúc Âm đó, anh em được cứu rỗi nếu cứ giữ vững đức tin, trừ trường hợp không thực lòng.^b³Trước hết, tôi truyền lại cho anh em những chân lý tôi đã tin nhận: Chúa Cứu Thế chịu chết vì tội lỗi chúng ta theo lời Thánh Kinh;⁴Chúa đã được mai táng; qua ngày thứ ba, Ngài sống lại theo lời Thánh Kinh.⁵Chúa hiện ra cho Phê-rô, rồi cho các sứ đồ.⁶Ngài lại hiện ra cho hơn năm trăm anh em xem thấy cùng một lúc, phần đông vẫn còn sống, nhưng một vài người đã qua đời.⁷Sau đó Chúa hiện ra cho Gia-cơ, rồi cho tất cả các sứ đồ.

⁸Sau hết, Ngài cũng hiện ra cho tôi, như hư cho một hài nhi sinh non.^c⁹Tôi là người hèn mọn hơn hết trong các sứ đồ, không đáng gọi là sứ đồ, vì tôi đã khùng bỏ hội thánh của Thượng Đế.¹⁰Nhưng nhờ ân phúc Thượng Đế, tôi được đổi mới như ngày nay, và ân Ngài ban cho tôi không đến nỗi vô ích. Tôi đã chịu vất vả hơn tất cả các sứ đồ – thật ra không phải tôi, nhưng nhờ ân Chúa cho tôi.¹¹Nhưng dù tôi hay các sứ đồ khác chịu gian khổ, mục đích của chúng tôi là truyền bá Phúc Âm để anh em tin nhận.

¹²Nếu chúng tôi truyền giảng Chúa Cứu Thế đã sống lại từ cõi chết, thì sao trong anh em còn có người nói kẻ chết sẽ không sống lại?¹³Nếu người chết không sống lại, thì Chúa Cứu Thế cũng đã không sống lại.¹⁴Nếu Chúa Cứu Thế không sống lại, thì lời giảng dạy của

^a Nt nói tiên tri

^b Cđ trừ phi anh em tin cách vô hiệu quả

^c Cđ như cho hài nhi sinh bất bình thường

I CỔ LINH 15:15

chúng tôi hóa ra vô ích, và đức tin anh em cũng mất nền tảng. ¹⁵Chúng tôi trở thành nhân chứng giả dối, vì xác nhận Thượng Đế đã cho Chúa Cứu Thế sống lại. Nếu người chết không được sống lại, thì tất nhiên Thượng Đế cũng không cho Chúa Cứu Thế sống lại. ¹⁶Ngài sống lại để làm gì, ^a nếu người chết không được sống lại? ¹⁷Nếu Chúa Cứu Thế đã chẳng sống lại, thì đức tin anh em hóa ra vô ích, anh em vẫn còn bị đày đọa trong tội lỗi, ¹⁸và nếu thế, các tín hữu đã chết cũng vĩnh viễn hư vong.

¹⁹Nếu chúng ta chỉ hy vọng nơi Chúa Cứu Thế về đời này thôi, thì trong cả nhân loại, chúng ta là những người bất hạnh hơn hết. ²⁰Nhưng Chúa Cứu Thế thật đã sống lại, Ngài sống lại đầu tiên trong muôn triệu người sẽ sống lại. ^b ²¹Do một người mà có sự chết; cũng do một người mà có sự sống lại của kẻ chết. ²²Do Adam mọi người đều chết; do Chúa Cứu Thế mọi người đều sẽ sống lại. ²³Sự sống lại diễn ra theo thứ tự: Chúa Cứu Thế Giê-xu sống lại trước hết; đến ngày Chúa tái lâm, những người thuộc về Ngài sẽ sống lại.

²⁴Kế đó là ngày tận thế, Chúa Cứu Thế giao Vương Quốc lại cho Thượng Đế là Cha, sau khi đã tiêu diệt mọi chính thể, mọi uy quyền và mọi thế lực trần gian. ²⁵Vì Ngài phải cai trị cho đến khi Thượng Đế đặt tất cả thù nghịch dưới chân Ngài.

²⁶Kẻ thù bị tiêu diệt sau cùng là sự chết, ²⁷vì Thượng Đế bắt vạn vật đầu phục dưới chân Ngài. Khi nói vạn vật đầu phục Ngài, tất nhiên ngoại trừ Thượng Đế, là Đấng khiến vạn vật đầu phục Chúa Cứu Thế.

²⁸Sau khi vạn vật đã đầu phục Chúa Cứu Thế, chính Ngài đầu phục Thượng Đế, và Thượng Đế cầm quyền tuyệt đối.

²⁹Nếu người chết không sống lại, thì có ai chịu báp-tem thế cho người chết làm gì? Còn hy vọng gì khi chịu báp-tem thế cho người chết? ³⁰Nếu người chết không được sống lại, thì tại sao chúng tôi chịu nguy hiểm từng giờ để truyền bá Phúc Âm?

³¹Thưa anh em, mỗi ngày tôi giáp mặt với cái chết; do niềm tự hào vì anh em trong Chúa Cứu Thế Giê-xu, tôi dám quả quyết như thế. ³²Nếu cân nhắc lợi hại như người đời, thì tôi đại gì xông pha chiến đấu với hùm beo rắn rết tại Ê-phê-sô? Nếu người chết sẽ chẳng sống lại, thì hì chúng ta cứ ăn uống thỏa thích, vì ngày mai chúng ta sẽ chết!

³³Đừng để bị người ta mê hoặc; vì giao thiệp với người xấu, anh em sẽ mất hết tính tốt. ³⁴Hãy sáng suốt lại, và từ bỏ tội lỗi, vì trong anh em vẫn có người không hiểu biết Chúa. Tôi nói thế để anh em hổ thẹn.

³⁵Nhưng có người hỏi: Người chết sống lại cách nào? Lấy thế xác đâu mà sống lại? ³⁶Câu hỏi thật ngây ngô! Khi anh em gieo giống, nếu hạt giống không chết đi, thì sẽ không bao giờ nảy mầm sống lại.

³⁷Cây non từ hạt giống mọc lên trông khác hẳn hạt lúa, hạt đậu^c lúc gieo xuống đất. ³⁸Thượng Đế cho nó hình thể theo ý Ngài, mỗi loại hạt giống sinh ra một loại cây. ³⁹Cũng thế, động vật chia ra nhiều loài, mỗi loài có cơ thể khác nhau: loài người, loài thú, loài chim, loài cá ...

^a Ni đã chẳng sống lại

^b Ni Ngài là trái đầu mùa của những người đã ngủ

^c Ni hạt khác

⁴⁰Có hình thể trên trời, có hình thể dưới đất; nhưng vinh quang hình thể trên trời khác vinh quang hình thể dưới đất.

⁴¹Vinh quang mặt trời khác; vinh quang mặt trăng khác; vinh quang các tinh tú khác; và vinh quang mỗi tinh tú cũng khác nhau.

⁴²Sự sống lại của người chết cũng thế: Chết^a là thân thể hư nát; nhưng sống lại là thân thể không hư nát. ⁴³Chết lúc trẻ nhật già nua;^b nhưng sống lại đây vinh quang rực rỡ. Khi chết rất yếu ớt; nhưng sống lại thật mạnh mẽ. ⁴⁴Chết là thân thể xương thịt; nhưng sống lại là thân thể thần linh. Vì đã có thân thể xương thịt, tất nhiên cũng có thân thể thần linh.

⁴⁵Thánh Kinh chép: Người thứ nhất là A-đam có sự sống; còn Chúa Cứu Thế là Thần Linh ban sự sống. ⁴⁶Chúng ta có thân thể bằng xương thịt trước; sau đó Thượng Đế ban cho chúng ta thân thể thần linh.

⁴⁷A-đam ra từ cát bụi và thuộc về đất; còn Chúa Cứu Thế đến từ trời. ⁴⁸Mọi người trần gian đều có thân thể bằng cát bụi như A-đam; nhưng người thuộc về Chúa Cứu Thế sẽ có thân thể thần linh^c giống như Ngài. ⁴⁹Nếu đã có thân thể giống như A-đam, thì chúng ta cũng sẽ có thân thể giống như Chúa Cứu Thế.

⁵⁰Thưa anh em, tôi xin nói rõ: Thân thể bằng thịt và huyết không thể hưởng được Nước Thượng Đế, vì thân thể hư nát không thể hưởng sự sống bất diệt. ⁵¹Tôi xin tỏ cho anh em huyền nhiệm này: Chúng ta sẽ không chết^d hết, nhưng tất cả đều sẽ được biến hóa.^e ⁵²Trong giây lát, trong chớp mắt, khi có tiếng kèn cuối cùng – vì kèn sẽ thổi

– người chết sẽ sống lại với thân thể không hư nát nữa, và chúng ta, là những người còn sống, sẽ được biến hóa.^e

⁵³Thân thể bằng xương thịt hư hoại này sẽ biến thành thân thể thần linh, bất tử. ⁵⁴Lúc đó, lời Thánh Kinh này sẽ được ứng nghiệm: “Sự Chết bị tiêu diệt bởi Đấng Toàn Thắng.”

⁵⁵Này sự chết, ngươi chiến thắng nơi nào? Này sự chết, ngươi đọc người để đâu? ⁵⁶Nọc độc của sự chết là tội lỗi; quyền lực của tội lỗi là luật pháp. ⁵⁷Nhưng tạ ân Thượng Đế, Ngài cho chúng ta toàn thắng nhờ Chúa Cứu Thế Giê-xu chúng ta.

⁵⁸Vậy, thưa anh em thân yêu, hãy giữ vững đức tin, đừng rúng chuyển. Luôn luôn tích cực phục vụ Chúa, vì không một việc nào anh em làm cho Chúa là vô ích cả.

16 Cứu Tế

Về việc lạc quyền giúp đỡ các tín hữu, xin anh em thực hiện theo phương cách tôi đã dặn bảo các hội thánh xứ Ga-la-ti. ²Anh em nên dành một phần lợi tức theo khả năng Chúa cho từng người, và quyền góp đều đặn mỗi Chúa nhật, đừng đợi ‘nước tới tròn mới nhảy.’^f ³Lúc đến Cổ Linh, tôi sẽ phái những người được anh em lựa chọn cầm thư ủy nhiệm và mang tặng phẩm của anh em lên Giê-ru-sa-lem. ⁴Nếu cần, tôi sẽ đi với họ.

Chương Trình Hoạt Động của Phao-lô

⁵Tôi sẽ đến thăm anh em sau khi ghé qua Ma-xê-đoan, vì tôi phải đi ngang qua

^a Nt gico

^b Nt nhục nhả

^c Nt thuộc về trời

^d Nt ngũ

^e Cđ có thân thể mới

^f Nt đừng đợi tôi đến nơi mới thu góp

I CỔ LINH 16:6

ua xứ ấy. ⁶Có lẽ tôi sẽ ở lại ít lâu với anh em – có thể cả mùa đông – và nhờ anh em đưa tôi đến những nơi tôi muốn viếng thăm. ⁷Tôi không có ý định chỉ ghé qua thăm anh em; nhưng nếu Chúa cho phép, tôi muốn lưu lại khá lâu với anh em. ⁸Hiện nay tôi phải ở lại Ê-phê-sô cho đến lễ Ngũ Tuần. ⁹Vì tại đây cánh cửa truyền bá Phúc Âm mở rộng trước mặt tôi, nhưng đồng thời cũng có nhiều người chống đối.

¹⁰Nếu Ti-mô-thư đến, anh em hãy niềm nở tiếp đón, vì anh ấy cũng phục vụ Chúa húa như tôi. ¹¹Đừng ai xem thường anh, nhưng hãy vui vẻ tiếp đón cho đến khi anh trở lại với tôi, vì tôi đang chờ anh về đây với các anh em khác.

¹²Tôi đã khuyên giục A-bô-lô cùng đi với các thân hữu đến thăm anh em; nhưng anh chưa muốn đi lúc này. Chừng nào có cơ hội, anh sẽ lên đường.

Kết Luận

¹³Hãy đề cao cảnh giác, giữ vững đức tin, phải can đảm và mạnh mẽ. ¹⁴Hãy làm mọi việc vì lòng yêu thương.

¹⁵Anh em còn nhớ gia đình Sê-pha-na, là những người tin Chúa đầu tiên tại

Hy Lạp, không?^a Họ đã hết lòng giúp đỡ phục vụ tín hữu khắp nơi. Tôi khuyên anh em ¹⁶hãy noi gương họ, hết sức giúp đỡ họ cũng như ủng hộ những người đã dày công hoạt động với anh em.

¹⁷Tôi vui mừng vì Sê-pha-na, Phô-tuna và A-chai-cơ đã thay mặt anh em đến thăm tôi. ¹⁸Nhờ đó, tinh thần tôi được phấn khởi, và chắc hẳn anh em cũng được họ khích lệ như tôi. Anh em nên ghi nhận công khó của họ.

¹⁹Các hội thánh Tiểu Á gửi lời chào anh em. A-qui-la và Bích-xinh-la, cùng hội thánh họp trong nhà họ, thân ái chào thăm anh em trong Chúa.

²⁰Tất cả các thân hữu tại đây cũng gửi lời chào thăm anh em. Anh em hãy chào nhau bằng cái hôn thánh. ²¹Chính tay tôi, Phao-lô, viết dòng chữ này.

²² Ai không kính mến Chúa phải bị ngyên rửa! Lạy Chúa, xin hãy đến!

²³Câu chúc anh em hằng hưởng được ân phúc của Chúa Giê-xu. ²⁴Xin tất cả anh em nhận nơi đây lòng yêu thương chân thành của tôi trong Chúa Cứu Thế Giê-xu.

Thân kính,
Phao-lô

^a Nt Achaia